

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 7/1973-74
med anledning av landskapsstyrelsens fram-
ställning till Landstinget med förslag
till landskapslag om semester för land-
skapets tjänstemän.

Landstinget har inbegärt utskottets utlåtande över ovannämnda fram-
ställning. Med anledning härav får utskottet, som i ärendet hört lag-
beredningschefen Sune Carlsson, vördsamt anföra följande:

Såsom landskapsstyrelsen framhåller i motiveringen till framställ-
ningen är förslaget i sak överensstämmande med rikets förordning den
31 augusti 1973 om semester för statens tjänstemän (FFS 692/73). Ut-
skottet kan därför omfatta förslaget i princip, eftersom man i land-
skapet gått in för att landskapets tjänstemän skall ha samma ekonomiska
och sociala förmåner som statens tjänstemän.

Stadgandena i ovannämnda riksförordning är i flera avseenden svår-
tolkade och komplicerade. Utskottet har därför föreslagit ett antal
ändringar, vilka inte avser ändring i sak utan förtydligande och för-
enkling av stadgandena. Utskottet kommer i det följande också att redo-
göra för den tolkning, som utskottet anser vara den riktiga i vissa
fall.

I landskapsstyrelsens förslag finns tio mellanrubriker på samma
sätt som i rikets motsvarande förordning. Utskottet anser dock att
dessa rubriker bör betecknas som kapitelrubriker och har därför infört
numrering av kapitlen.

1 §. Utskottet har rättat ett utskrivningsfel.

2 §. Begreppet "full kvalifikationsmånad" kan uppenbarligen ersät-
tas med "kvalifikationsmånad" eftersom någon partiell kvalifikations-
månad inte tages i betraktande i annat fall än de i 20 § 2 och 3 mom.
avsedda. Men inte heller här föreligger behov av särskiljande mellan
full kvalifikationsmånad och kvalifikationsmånad.

3 §. Stadgandet har ändrats med hänvisning till motiveringen till
2 §.

4 §. Tjänstledighet för havandeskap och barnsbörd medför särskild
rätt till avlöning och räknas inte som sådant avbrott, som minskar rätt
till ålderstillägg och semester. I rikets lagstiftning är den veder-
tagna termen "tjänstledighet för havandeskap och barnsbörd" medan
landskapslagstiftningen i detta avseende varit vacklande. Såsom exempel
må nämnas att landskapslagen om avlöning och pension för tjänsteinne-
havarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland innehåller samma be-
nämning medan 6 § landskapslagen om avlöning i landskapsförvaltningen

underlydande tjänster och befattningar uti landskapet Åland nämner "havandeskap eller förlossning" och 15 § landskapslagen angående landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavare och tillfälliga funktionärer i landskapet Åland stadgar om "havandeskap och förlossning". Den i det aktuella lagförslaget använda termen "tjänstledig på grund av havandeskap" har sålunda, såvitt utskottet kunnat finna, inte använts tidigare. Även om ordet barnsbörd har en ålderdomlig klang, anser utskottet att den allmänt använda termen bör användas till dess en annan allmänt tages i bruk. I Sverige lyder termen för övrigt "tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd" men ordet 'eller' i stället för 'och' har sin förklaring i ett annat materiellt innehåll i stadgandena.

5 §. Stadgandet i 1 mom. är svåröfreståeligt och står skenbart i strid med övriga stadganden såsom 3 §. Med stadgandet avses uppenbarligen att tjänstförrättande innehavare av tjänst skall ha samma rätt till semester som om han skulle vara ordinarie innehavare av tjänsten. Däremot kan avsikten uppenbarligen inte vara att en tjänstförrättande innehavare skall få tillgodoräkna sig den ordinarie innehavarens tjänstetid för semester. Utskottet har funnit att otydligheten beror på en oriktig översättning från den finska texten och har därför föreslagit ändring av momentet i överensstämmelse med sistnämnda text.

7 §. En redaktionell ändring har gjorts i överensstämmelse med rikets förordning. Då förslaget till landskapslag om Ålands självstyrelsedag inte slutbehandlats har denna dag uteslutits såsom fridag.

8 §. Stadgandet i 3 mom. blir genom den dubbla negationen förbryllande. Rikets motsvarande stadgande är såväl i den svenska som den finska texten överensstämmande med landskapsstyrelsens förslag. Då stadgandet uppenbarligen har betydelse blott i de fall som avses i 3 § 2 mom., har utskottet ansett en annan formulering bättre.

10 §. Enligt utskottets mening bör stadgandet förstås så, att tjänstgöring av annat slag än landskapstjänst får tillgodoräknas för semester under förutsättning att sådan tjänstgöring får tillgodoräknas för ålderstillägg. Därvid blir också samhörigheten med andra meningarna i paragrafen naturlig. Enligt kollektivavtalet för statens tjänstemän (10 § 2 mom. h punkten) får för ålderstillägg också räknas tillgodo tjänstledighet utan lön under högst en månad av kalenderåret. Sådan månad kommer dock, vid beräkandet av semestertiden, icke att räknas som kvalifikationsmånad.

14 §. Hänvisas till motiveringen för 2 §.

16 §. Utskottet emotser att semesterplan uppgöres på sådant sätt att tjänstemän som borde vikariera varandra inte ens delvis har semester

samtidigt. Detta krav torde också framgå av stadgandet i 15 § 1 mom. om att inrättningens regelbundna verksamhet inte vållas olägenhet. Inom landskapsstyrelsens avdelningar bör sålunda semesterplanen uppgöras så att allmänheten kan påräkna att ärenden handläggas och upplysningar meddelas fortlöpande under året oberoende av om den tjänsteman, som normalt handlägger det aktuella ärendet, råkar vara på semester.

20 §. Utskottet har föreslagit ändringar i konformitet med tidigare föreslagna ändringar.

21 §. Hänvisningen till 3 mom. avser uppenbarligen 20 § 3 mom. Då hänvisningen ingår i denna paragrafs 3 mom. kan den inte gälla ett moment i paragrafen men för tydlighets skull borde hänvisningar till visst moment i annan paragraf alltid anges antingen med paragrafens nummer eller annat angivande av paragrafen såsom 'sagda paragraf'.

23 §. Utskottet har uteslutit stadgandet om ändringssökande på grund av att stadgandet endast hänvisar till de allmänna i riket gällande stadgandena, som oberoende härav är gällande i landskapet.

Hänvisande till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslaget med följande ändringar:

1 kap. Tillämpningsområde.

1 §.

Rätt till semester enligt denna landskapslag har sådan tjänsteman i landskapets tjänst, med tjänsten såsom huvudsyssla, som är

- 1) innehavare av tjänst eller befattning med grund- eller avtalslön;
- 2) extraordinarie befattningshavare;
- 3) tillfällig funktionshavare;
- 4) förordnad att tillfälligt eller såsom vikarie handha tjänst, befattning eller extraordinarie befattning; samt
- 5) för tillfälligt uppdrag i landskapets tjänst eller som semester-vikarie anställd person eller för sin egen utbildning i landskapets tjänst anställd praktikant som icke står i arbetsavtals- eller läroavtalsförhållande till landskapet.

2 §.

I denna lag avses med

semesterperiod, tiden från och med den 1 juni till och med den 30 september;

semesterår, det kalenderår under vilket semesterperioden infaller;

kvalifikationsår, den tidsperiod om tolv månader som utgår i slutet av mars månad före semesterperioden;

(utesl.) kvalifikationsmånad, sådan kalendermånad av kvalifikationsåret under vilken tjänsteman varit i tjänst minst 18 dagar; samt inrättning, landskapsförvaltningen underlydande inrättning, verk, byrå, skola eller annat förvaltningsorgan, som icke hör till det centrala ämbetsverket eller direkt står under landskapsstyrelsens överinseende.

2 kap. Semesterns längd.

3 §.

Innehavare av tjänst eller befattning med grund- eller avtalslön eller av extraordinarie befattning åtnjuter semester

1) två vardagar för varje (utesl.) kvalifikationsmånad, dock så att tjänsteman för tolv (utesl.) kvalifikationsmånader äger rätt till semester tjugosex vardagar; och

2) tre vardagar för varje (utesl.) kvalifikationsmånad, om hans till semester berättigande tjänstetid före semesterns begynnande sammanlagt är femton år.

För tillfälligt uppdrag i landskapets tjänst eller som semestervikarie anställd person åtnjuter semester två vardagar för varje (utesl.) kvalifikationsmånad. Likväl har sådan tjänsteman, om hans oavbrutna tjänstgöring hos landskapet före semesterns begynnande har varat minst fem år eller hans till semester berättigande tjänstetid före semesterns begynnande utgör minst tio år, rätt att åtnjuta semester tjugosex eller, om den till semester berättigande tjänstetiden före semesterns begynnande är sammanlagt minst femton år, tjugioåttio vardagar för tolv (utesl.) kvalifikationsmånader.

Om tjänsteman före utgången av semesteråret uppnår sådan tjänstgöringstid, som skulle berättiga till längre semester i överensstämmelse med 1 mom. 2 punkten eller 2 mom., erhåller han härav föranledd semesterförlängning trots sin tidigare åtnjutna semester under samma semesterår.

4 §.

Semestern fastställs på grund av kvalifikationsåret.

Tjänsteman anses icke ha varit i tjänst under de dagar då han varit tjänstledig eller annars borta från tjänsten av annan än i 3 mom. nämnd orsak eller avhållits från utövning av sin tjänst.

Såsom med tjänstgöringsdagar jämställda dagar anses vid fastställandet av semesterns längd även semester samt frånvaro

1) under tjänstledighet med lön på grund av sjukdom eller olycksfall;

2) under tjänstledighet med lön på grund av havandeskap och barnsbörd

3) på grund av inkallelse till reservens repetitionsövningar eller extra tjänstgöring eller förordnande till kurser som avser landets försvar, befolkningsskyddsutbildning eller -tjänstgöring.

4) på grund av sådant kommunalt eller annat offentligt förtroendeuppdrag eller med anledning av sådant avgivande av vittnesmål, som vederbörande enligt lag icke ägt rätt att vägra att fullgöra eller avgiva eller skulle ha kunnat vägra att fullgöra eller avgiva endast av särskilt i lag nämnt skäl;

5) på grund av deltagande i av landskapsstyrelsen eller av landskapets inrättning anordnade eller eljest anvisade kurser, då avlöning erlagts för kurstiden;

6) på grund av förordnande som myndighet utfärdat för att hindra spridning av sjukdom;

7) på grund av permittering, likväl högst 30 dagar åt gången; samt

8) på grund av avhållande från tjänsteutövning utan egen förskyllan eller på grund av jäv eller förfall.

5 §.

Den som förordnats att tillfälligt eller såsom vikarie handha tjänst eller befattning eller extra ordinarie befattning, äger samma rätt till semester på grund av sin tjänstetid och ersättning, därför som (utesl.) ordinarie innehavare av tjänsten eller befattningen.

Då innehavare av tjänst eller fast eller extraordinarie befattning förordnats att tillfälligt handha landskapets uppdrag, är han berättigad att erhålla semester i enlighet med sin egentliga tjänst eller befattning.

7 §.

Såsom vardagar räknas ej vid tillämpningen av denna landskapslag självständighetslagen (utesl.) julaftonen, midsommaraftonen, påsklördagen eller första maj.

Fridagar som på grund av arbetsordning eller den fastställda arbets-skiftstabellen redan har intjänats inberäknas icke i semestern.

3 kap. Tjänstetid som berättigar till semester.

8 §.

Tjänstetid som berättigar till semester är tiden för tjänstgöring i landskapets tjänst i huvudsyssla eller i därmed jämförligt annat offentligträttsligt anställningsförhållande, i 4 § 3 mom. nämnda tider medräknade.

Tjänstetid som berättigar till semester är även andra än i 4 § 3 mom. nämnda tider för frånvaro från tjänstgöring, om för ifrågavarande tid har erlagts avlöning.

I tjänstgöringen förekommande avbrott utan lön avbryter ej den oavbrutna tjänstgöring hos landskapet som är förutsättning för semestern, då tjänsteförhållandet oberoende härav fortgår.

4 kap. Tiden för semester.

14 §.

Semestern får i allmänhet icke emot veder ändres vilja utan vägande skäl ges i flera än två delar, av vilka den ena såvitt möjligt skall förläggas till semesterperioden.

Ges sådan tjänsteman, vars regelbundna arbetsvecka består av fem dagar sålunda, att lördagarna och söndagarna är fridagar, semester en eller flera dagar åt gången, skall på detta sätt åtnjutas semesterdagar vid beviljande av ny semester beaktas så, att för fem arbetsdagens semester tillägges en semesterdag för söckenlördag.

Är tjänsteman vid den tidpunkt då semestern eller del av den begynner oförmögen till arbete på grund av sjukdom eller olycksfall eller tjänstledighet på grund av havandeskap och barnsbörd, skall semestern om tjänstemannen det begär, framskjutas till en senare tidpunkt. Tjänstemannen tillkommer motsvarande rätt att uppskjuta semester eller del därav, om det då semestern eller del av den begynner är känt att tjänstemannen under semestertiden kommer att undergå sådan sjuk- eller annan därmed jämförlik vård, att han på grund av denna är oförmögen till arbete.

Blir tjänstemannen på grund av sjukdom eller olycksfall oförmögen till arbete under den tid semestern pågår och fortgår arbetsoförmågan längre tid än sju dagar i följd, skall överskjutande tid ej inräknas i semestern om tjänstemannen utan befogat dröjsmål anhåller därom. Tjänsteman är skyldig att förete läkarintyg eller annan tillförlitlig utredning angående sin oförmåga till arbete.

5 kap. Vintersemesterförlängning.6 kap. Semesterlön.7 kap. Semesterersättning då tjänsteförhållandet fortgår.8 kap. Semesterersättning då tjänsteförhållandet upphör.

20 §.

Upphör tjänsteförhållandet till landskapet innan semester erhållits, är tjänstemannen berättigad att erhålla en mot den ordinarie avlöningen svarande semesterersättning för de semesterdagar som han enligt 3-7 §§ är berättigad till för de kvalifikationsmånader, som föregår tjänsteförhållandets upphörande och för vilka han icke har erhållit semester eller semesterersättning.

Har tjänsteman under de kalendermånader, under vilka tjänsteförhållandet under ett och samma kvalifikationsår inleddes och upphörde, sammanlagt varit i tjänst minst aderton dagar och icke erhållit semester eller ersättning för sagda tid, räknas denna tid som en (utesl.) kvalifikationsmånad.

-7-

Inträder tjänsteman såsom värnplikting i aktiv tjänst tillkommer honom om han så önskar rätt till semesterersättning enligt denna paragraf även om hans tjänsteförhållande icke har upphört.

9 kap. Bestämmandet av semesterersättning.

21 §.

Vid beräkandet av semesterersättning som avses i 19 § och 20 § 1 och 3 mom. beräknas $1/25$ av månadsavlöningsens belopp för varje icke utnyttjad semesterdag.

I fall som avses i 19 § beräknas semesterersättningen som följer:

1) har semester icke kunnat ordnas under semesteråret och har den icke kunnat uppskjutas till följande år, beräknas semesterersättningen enligt avlöningen för december månad under semesteråret; och

2) har semester uppskjutits till följande år, men icke heller då kunnat åtnjutas på den härför bestämda tiden, beräknas semesterersättningen enligt månadslönen vid den tidpunkt då semestern var bestämd att åtnjutas.

I fall som avses i 20 § 1 mom. beräknas semesterersättningen enligt månadslönen vid tidpunkten för tjänsteförhållandets upphörande och i fall som avses i 20 § 3 mom. vid tidpunkten då vederbörande såsom värnplikting inträdde i aktiv tjänst.

Rätt till semesterersättning för icke åtnjuten förlängning av semestern föreligger ej.

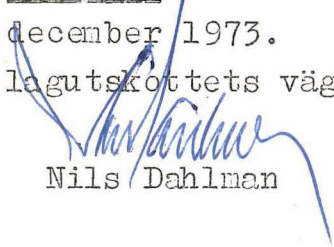
10 kap. Särskilda stadganden.

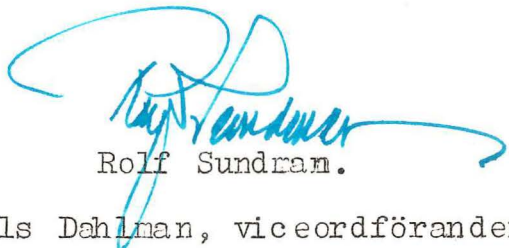
23 §.

Den som anser att han icke har kommit i åtnjutande av de förmåner varom stadgas i denna lag får söka ändring genom skriftligt rättelseyrkande hos den myndighet som beviljar semester senast inom kalenderåret efter semesteråret. (utesl.).

Mariehamn, den 11 december 1973.

På lagutskottets vägnar:

Nils Dahlman

Rolf Sundram.

Närvarande i utskottet: ordföranden Nils Dahlman, viceordföranden Olof Jansson (delvis), ledamöterna Göran Bengtz (delvis), Olof Salmén och Karl Sundblom (delvis) samt ersättarna Erik Rask (delvis) och Georg Wideman (delvis).